

حاشیه‌گی دوگانه، پیوند بینا فرهنگی و بازسازی مادرانگی سیاه پوستان در ماریدین اثر آلیس واکر

فرشید نوروزی روشناوند^۱

چکیده

طی چند دهه‌ی اخیر، نویسندگان آفریقایی آمریکایی فمینیست به تاکید بر دوگانه‌گی حاشیه نشینی زنان سیاه پوست در ایالات متحده و بازنمایی چگونگی تابع شدگی توسط جوامع نژاد پرستان سفید پوست و جنسیت‌گرای سیاه پوست پرداخته‌اند. زن آفریقایی آمریکایی به طور سنتی در قوانین خانگی همسر و مادر فداکار محدود شده، و توسط گفتمان تمامیت خواه مرد سالار به فدا کردن ذهنیت خود برای همسر و فرزندانش مجبور شده است. در رمان *ماریدین* (۱۹۷۶)، آلیس واکر به بررسی حاشیه‌گی زنان در جوامع سیاه پوست می‌پردازد و در نظر دارد که چگونه حتی جنبشی انقلابی مانند قدرت سیاهان عرف‌های نادرست ضد زن را قبول و او را به وضعیتی با عنوان جنس دوم تقلیل داد. با وجود تمام موانع، شخصیت ناشناس واکر، تحقیر شده توسط کلیشه‌ها، در نهایت موفق به نجات خویش با فرا رفتن از جنس محدود کننده و تفاوت‌های نژادی می‌شود و هویتی مستقل برای خود می‌سازد. مطالعه‌ی حاضر نشان می‌دهد که چگونه ماریدیان با استفاده از حاشیه‌گی دوگانه‌اش به عنوان زنی سیاه پوست برای رهایی از دیگر فرهنگ‌های تابع، به عنوان نمونه‌ایی بارز آمریکایی‌های بومی، به تابعیت از ویژگی‌های گفتمانی آنها می‌پردازد و در نهایت خود را از نژاد پرستی و جنسیت‌گرایی جدا می‌سازد.

کلیدواژه‌ها: فمینیسم سیاه، آلیس واکر، مریدیان، مادرانگی، جنبش قدرت سیاه، آمریکایی بومی

---

^۱ استادیار زبان و ادبیات انگلیسی، دانشگاه مازندران

انسجام اجتماعی و تنوع فرهنگی در بریتانیا معاصر : ماموریت غیر ممکن !

حسن رزیبا^۱

چکیده

در بریتانیای چندفرهنگی معاصر، مفهوم انسجام اجتماعی نه تنها برای سیاستمداران و جامعه شناسان، بلکه برای اقلیت‌های قومی مختلف بریتانیایی، اولویتی مبرم است. شورش‌های نژادی، مانند اتفاقات سال ۲۰۰۱ در بریتانیای شمالی و وقایع ۷/۷ در لندن (۲۰۰۵)، وفاداری جمعیت‌های مختلف نژادی بریتانیا را زیر سوال برد. این دست از اتفاقات فقدان ارتباطات اجتماعی و فرهنگی بین جامعه میزبان بریتانیایی و جوامع مهاجر و حاشیه‌ای بریتانیا را روشن می‌کنند. از این رو، انسجام اجتماعی به عنوان اصطلاحات جدید حکومت در بریتانیا معاصر مطرح شد. این مقاله به تجزیه و تحلیل مفهوم انسجام اجتماعی و کاربردپذیری آن در یک جامعه به طور رسمی چندفرهنگی مانند بریتانیا می‌پردازد. مفهوم مذکور نخست از سوی پژوهشگر تعریف می‌شود. سپس از دیدگاه‌های مختلف سیاسی لیبرال با توجه ویژه‌ای به بافت بریتانیا مورد بررسی قرار می‌گیرد. همچنین دیدگاه بیخو پارخ از رویکردهای نظری مختلف نسبت به مسأله انسجام اجتماعی مربوط به جوامع سرمایه‌داری لیبرال در کل و به بریتانیا به طور خاص، مورد بررسی قرار می‌گیرد. هدف این مطالعه برجسته کردن پیچیدگی عوامل هنجاری دانشمندان علوم سیاسی در ارتباط با چالش‌هایی است که بریتانیا در تلاش خود برای ایجاد «اتحاد در تنوع» با آن‌ها مواجه است. روزنامه سفید ۲۰۰۲ و سخنرانی امنیتی دیوید کامرون در خصوص گفتمان‌های سیاسی (۲۰۱۱) مورد تحلیل و ارزیابی قرار گرفتند و نمایانگر این مهم هستند که چگونه بریتانیا هویت ملی را در ارتباط با تنوع فرهنگی و انسجام اجتماعی درک می‌کنند.

واژگان کلیدی: انسجام اجتماعی، تنوع، اقلیت‌های قومی بریتانیا، نژاد، ارتباطات

^۱ استادیار زبان و ادبیات انگلیسی، دانشگاه قفسه تونس

پیکربندی اسطوره‌شناسی ضمیر به مطالعات روان زخم در

رمان اختراع انزوا اثر پل استر

محمدامین شیرخانی^۱

چکیده

اهمیت رمان اول استر با عنوان اختراع انزوا در این است که نه تنها به تجارب شخصی او مرتبط است بلکه یکی از اولین نمونه‌های رویه‌ی روان‌شناختی در روان زخم و رانه‌های حافظه است. این رمان نشانگر بکارگیری «خود» توسط ضمیر روان‌شناختی به منظور جدال بین واکنش‌های احساسی و واقعیت جهت ایجاد معنا پیرامون مجموعه‌ای از رویدادها در معنایی کلاسیک است. به گونه‌ای مشخص، مرگ پدر استر به عنوان شتاب‌دهنده‌ایی برای آغاز سفر مؤلف در کشف خود عمل می‌کند که ارتباطی تنگاتنگ با اصول روانکاوانه‌ی فروید و لاکان دارد و در نهایت به او اجازه‌ی ستایش تجربه‌ی فقدان توسط دست‌یازی آرزوها در ارتباط با رابطه‌ی او با پدرش و نیاز او به درک رنج در دوران کودکی را می‌دهد. این مهم بیانگر تفاوت بین خودخواهی یا خودشیفتگی کودک درون و توان فرد بالغ در عقلانی‌گری، به خصوص در ارتباط با حافظه و نیازهای ارضا نشده است.

کلیدواژه‌ها: پل استر، روانکاوی، روان زخم، حافظه، اسطوره ضمیر

---

^۱ پژوهشگر گروه زبان انگلیسی و مطالعات فرهنگی، دانشگاه پنجاب هند

استادیار زبان و ادبیات انگلیسی، دانشگاه سیستان و بلوچستان

برساخت ذهنیت در گفتمان خانوادگی بازنمایی شده در فیلم:

هویت آلیوشا به عنوان مورد مطالعاتی در فیلم بی‌عشق ساخته‌ی آندره‌ی زویاگینتسف

سید ساجد حسینی*^۱

عرفان رجبی^۲

چکیده

مقاله‌ی حاضر به مطالعه‌ی شکل‌گیری هویت یک نوجوان در خانواده از منظر نظریه‌های ذهنیت می‌پردازد. به طور کلی روال شکل‌گیری هویت همواره یکی از مهم‌ترین رویکردهای انتقادی در علوم انسانی و به ویژه در رویکردهای روان‌کاوانه و مارکسیستی است. مورد مطالعاتی در پژوهش پیش‌رو تحلیل برساخت ذهنیت آلیوشا، شخصیت فیلم بی‌عشق (۲۰۱۷) ساخته‌ی آندره‌ی زویاگینتسف است. از آنجایی که نظریه‌ی مشخصی برای تحلیل محتوایی فیلم در دست نیست، منتقدین در بررسی محتوای فیلم از رویکردهای ادبی، اجتماعی و روان‌کاوانه بهره می‌برند. بنابراین چارچوب مفهومی مطالعه‌ی حاضر بر رویکردهای انتقادی روان‌کاوانه‌ی ساختارگرا و مارکسیسم ساختارگرا متمرکز است؛ به خصوص تعاریف امر ناخودآگاه، امیال سرکوب شده و نام پدر از لاکان، ایده‌تولوژی، ISA و RSA از آلتوسر و فقدان زبان از ژیتک. این پژوهش در روند شکل‌گیری هویت می‌تواند نقش مهمی در بازنمایی انگیزه‌های پنهان عمل خودکشی شخصیت را ایفا کند. بکارگیری مفاهیم مذکور نمایانگر نقش مرکزی و اجتناب‌ناپذیر گفتمان خانواده در بروز ذهنیت در این گفتمان است. این رویکرد نشانگر شیوه‌ایست که آلیوشا به عنوان سوژه امیال سرکوب شده‌ی والدین و فقدان زبان توسط ایده‌تولوژی را به ارث می‌برد. همچنین این رویکرد به درک نحوه‌ی انقیاد سوژه در جامعه‌ی مدرن خواهد انجامید.

کلیدواژه: امر ناخودآگاه، زبان، خانواده، ذهنیت، ایده‌تولوژی، دیگری بزرگ

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات انگلیسی، دانشگاه کردستان (نویسنده مسؤول)

^۲ استادیار زبان و ادبیات انگلیسی، دانشگاه کردستان

تأثیر فعالیت‌های فوق برنامه بر بهبود مهارت اجتماعی فرهنگی محصلین زبان انگلیسی به عنوان زبان دوم

عبدالرضا باقرزاده نیم‌چاهی^{۱*}

پروین‌نخن جمشدوف^۲

علی سلیمی خورشیدی^۳

چکیده

مطالعه‌ی حاضر به بهبود اجتماعی فرهنگی مهارت محصلین زبان انگلیسی به عنوان زبان دوم توسط فعالیت‌های فوق برنامه می‌پردازد. در این مطالعه جنبه‌های تمرینی فعالیت‌های فوق برنامه‌ای فرهنگی که در رابطه با بهبود مهارت اجتماعی فرهنگی مورد نظر هستند از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. در مطالعه‌ی حاضر گروه‌های کنترل و تجربی شامل هشتاد محصل زبان (هر گروه چهل نفر) است. پس از تحویل پرسشنامه‌ها و آزمون‌ها به دو گروه، فعالیت‌های فوق برنامه به گروه تجربی داده شد که خود به چهار گروه کوچک‌تر تقسیم شد. از ده اعضای گروه‌های کوچک خواسته شد که کلیپی از خود برای هر هفته آماده کنند (چهار کلیپ در مجموع). از دیگر گروه ده نفره از آزمون دهنده‌گان خواسته شد که از شبکه‌های اجتماعی مانند فیس‌بوک، واتس‌آپ، تلگرام و امثالهم استفاده کنند و به صحبت با کسانی که زبان مادری آنها انگلیسی است به مدت حداقل دو ساعت در روز پس از شرکت در آزمون بپردازند که پس از یک ماه در آزمون بعدی شرکت کنند. از سومین گروه کوچک ده نفره تقاضا شد که هر هفته نامه‌ایی به یک فرد انگلیسی زبان ارسال کنند (چهار نامه در مجموع). در نهایت، از چهارمین گروه کوچک ده نفره خواسته شد که حداقل یک بار در هفته در جلسات ACD که مربوط به رویدادهای اجتماعی فرهنگی مانند جشنواره‌ها فعالیت‌های خیریه و غیره است شرکت کنند. پس از آن پرسشنامه‌های تحقیقی بین نمونه‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS برای تحلیل داده‌ها تقسیم شد. نتیجه حاصل شده نشانگر این نکته بود که فعالیت‌های فوق برنامه‌ی فرهنگی به افزایش سطح مهارت زبان آموزان می‌انجامد و همچنین به ارتقای فکری فرهنگی و چندفرهنگی شهروندان منتهی می‌شود.

کلیدواژه‌ها: برنامه‌ی درسی، فعالیت‌های فوق برنامه، تطبیق اجتماعی فرهنگی، مهارت اجتماعی فرهنگی.

^۱ مربی زبان انگلیسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نکا (نویسنده مسؤل)

^۲ استاد زبان انگلیسی، آکادمی علوم تاجیکستان

^۳ استادیار زبان انگلیسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد نکا

معادله‌ی قدرت، پانوپتیسیم، و هژمونی در رمان مرد نامرئی اثر رالف ایسون

مهرداد بیدگلی^۱

چکیده

مرد نامرئی، رمان تحسین شده و شاهکار رالف ایسون به عنوان یکی از بزرگ‌ترین رمان‌های آفریقایی آمریکایی جهان شناخته شده است. این رمان سرشار از بحث در رابطه با تبعیض نژادی، بحران هویت و مطالعه‌ی ساختارمند استثمار نژادی است. تصاویر در این اثر با مفاهیم احساسی بدنی آگزیستانسیال و جدال با خود و جامعه، بهم آمیختگی دارد. با این وجود نگاهی ژرف به محتوای این رمان می‌تواند به آشکار سازی نقدهای ایده‌نولوژیک و اجتماعی نیز بینجامد. در حقیقت ایسون قبل از کامل کردن این رمان بلند، به درکی قابل توجه از مفهوم معادله‌ی قدرت در ساختارهای اجتماعی رسیده بود. این قبیل مضامین بعدها به عنوان اطلاعات فرعی در این اثر مورد مشاهده قرار گرفت. ایسون سال‌ها قبل از ابداع این مفاهیم توسط نظریه‌پردازان و جامعه‌شناسانی همچون میشل فوکو، به کندوکاو مباحث سیاسی نسل‌های پیشین و در مواردی کشف نظریه‌ها و مفاهیمی که بعدها مطرح شد پرداخته است. با این تفاسیر، مقاله‌ی حاضر سعی در مطالعه‌ی ارجاعات مستقیم و غیرمستقیم رمان مذکور به ایده‌نولوژی-های اجتماعی، هژمونی‌ها و نظریه‌ی پانوپتیسیم را دارد.

کلیدواژه‌ها: رالف ایسون، مرد نامرئی، هژمونی، پانوپتیسیم، معادله‌ی قدرت

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات انگلیسی، دانشگاه سمنان

کارکرد مؤلف و حالت‌ها نوشتاری در روایت:

خوانش یک روز ایوان دنیسوویچ اثر الکساندر سولژنیتسین و هیاهوی زمان اثر

جولیان بارنز

پیام بابایی^{۱*}

زکریا یزدوده^۲

چکیده

مطالعه حاضر تلاش می‌کند نشان دهد که چگونه متون مختلف با نگرش‌های مختلف نویسنده، موضوعات مورد ستم زمان استالین را به تصویر می‌کشند. برای این منظور، نظریه «حالت‌های نوشتاری» و مفهوم میشل فوکو از «مؤلف» در خواندن یک روز در زندگی ایوان دنیسوویچ اثر سولژنیتسین (۱۹۶۳) و رمان هیاهوی زمان اثر جولیان بارنز (۲۰۱۶) به کار گرفته می‌شوند. این دو رمان به طور عمده به شخصیت‌های مورد نظر سیاسی در رژیم استالینیستی با دیدگاه‌های مختلف شخصیت مؤلف صحبت می‌کنند. از سوی دیگر، تقلید از حالت‌های نوشتاری نویسنده در متون مذکور، و تحلیل عملکرد مؤلف، در طرف دیگر، تمایلات مقایسه‌ای در این تحقیق را ارضا خواهد کرد و نشان خواهد داد که چگونه این چارچوب نظری می‌تواند به درک انتقادی متون کمک کند. موضوعاتی که در این رمان توضیح داده می‌شوند، اگرچه در موقعیت و ویژگی‌های آن‌ها مشابه هستند و در معرض همان نهاد قدرت قرار دارند، از نقش‌های مختلف نویسنده اقتباس شده‌اند و ذهنیت نسبتاً مشابهی را ارائه می‌دهند. شخصیت نویسنده به عنوان یک موضوع از ایدیولوژی و متن به عنوان یک هدف ایجاد شده از یک مؤلف می‌تواند به طور کامل در چارچوب نظری پیشنهاد شده تحلیل شود؛ بنابراین هدف اصلی این مقاله بررسی جنبه‌های تصویری موضوعات مشابه از دیدگاه‌های مختلف چهره‌های نویسنده قابل تشخیص است.

واژگان کلیدی: جایگاه مؤلف، اسلوب نوشتار، مؤلف، سوژه‌گی، مؤسسات قدرت

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات انگلیسی، دانشگاه کردستان (نویسنده مسؤول)

^۲ استادیار زبان و ادبیات زبان و ادبیات انگلیسی، دانشگاه کردستان

بررسی موضوعی شعر «مردان تو خالی» اثر تی. اس. الیوت: با اشاره به رویکرد خواننده محور

مربوان حسن^۱

چکیده

مقاله حاضر مطالعه‌ای تحلیلی از شعر «مردان تو خالی» سروده تی. اس. الیوت ارائه می‌کند. رویکرد تحلیل متنی و نظریه خواننده محور از جمله شیوه‌هایی هستند که در این تحقیق به کار گرفته شده‌اند. این شعر به منظور ارائه برداشت محقق از شعر و برداشت منتقدان از شعر مذکور از دریچه هر دو رویکرد مد نظر مورد بررسی قرار گرفته‌است. در نتیجه این مطالعه قصد شفاف‌سازی در خصوص دو موضوع اصلی دین و معنویت، پوچی و معنابخستگی را دارد. همچنین پژوهش پیش روی تمایل به نشان دادن این مهم دارد که چگونه الیوت نظر خود نسبت به مردان امروزی و زندگی مدرن را از طریق این شعر نشان می‌دهد. الیوت بر این باور است که مردان امروزی از درون خالی هستند و همواره مانند مترسکی مملو از کاه هستند. این مقاله دیدگاه‌های منتقدان درباره الیوت، دیدگاه الیوت درباره مدرنیته، و نقش سنت و بینامتنیت را در شعر الیوت بررسی می‌کند. این مقاله در نهایت مضامین اصلی شعر را به تصویر می‌کشد. الیوت در تلاش خود برای یافتن یک مذهب رضایت‌بخش، «مردان تو خالی» را به عنوان یک آینه بازنمایاننده شرایط جامعه پس از جنگ جهانی اول که باعث رنج ناشی از عدم ایمان، مذهب و اخلاق شد، نوشت.

واژگان کلیدی: شعر مدرن، جهان مدرن، پوچی، مردان تو خالی، معنویت

^۱ استادیار زبان و ادبیات انگلیسی، دانشگاه سلیمانیه عراق

قلمرو زبان در شاه لیر اثر شکسپیر و لیر اثر باند

فاطمه تازه‌کند^۱

چکیده

هدف این مقاله بررسی نقش زبان به عنوان شکلی از کنترل سیاسی و اجتماعی، و وسیله‌ای برای ابراز قدرت و تسلط در نمایشنامه‌های شاه لیر اثر شکسپیر و لیر اثر ادوارد باند بر مبنای موازی است. بیانیه معروف فوکو که به قدرت به عنوان حاضر در هر جا اشاره می‌کند، «نه به سبب آن که همه چیز را در بر می‌گیرد، بلکه به این دلیل آن که از همه جا می‌آید» به وضوح به وجود همواره حاضر قدرت اشاره می‌کند. مساله قدرت، جایگاه مرکزی را در آثار فوکو به خود اختصاص داده‌است. در حقیقت، زبان می‌تواند حقیقت را غلط و برعکس، غلط را حقیقت، نشان دهد تا خواسته‌های گروه غالب را حفظ کند. زبان به طور حتم می‌تواند بر برداشت و درک ما از جهان تاثیر بگذارد. در حقیقت، شاه لیر و لیر هر دو زمین‌ها بازی برای زبان هستند. در نتیجه مقاله حاضر بر روی نقش کلیدی زبان در شاه لیر و لیر به عنوان وسیله‌ای برای قدرت و اینکه چگونه زبان شما را قدرتمند می‌کند و یا چگونه شما را به حاشیه می‌راند تمرکز می‌کند. نتیجه نشان می‌دهد که یک رابطه دوگانه بین زبان و قدرت وجود دارد، به طوری که صدای شاه محکوم به سکوت از طریق عملکرد قدرتمند زبان شخصیت است. در هر دو نمایشنامه، پادشاه در حاشیه قرار دارد و قوانین زبانی به شدت بر روابط اجتماعی-سیاسی تاثیر می‌گذارد. پژوهش حاضر با استفاده از اسناد و منابع کتابخانه‌ای از روشی توصیفی-تحلیلی پیروی می‌کند.

واژگان کلیدی: زبان، قدرت، مناسبات قدرت، فوکو، شاه لیر، لیر

---

^۱ عضو هیأت علمی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهلران

پسازندگی اشعار ادوارد فیتزجرالد: خوانش تطبیقی رباعیات فیتزجرالد و جوان شراپشیری هاوسمن

مصطفی حسینی^۱

چکیده

ترجمه آثار ادبی می‌تواند موجب ابداع و نوآوری ادبی شود. معمولاً دوره‌های مهم نوآوری ادبی اغلب از پی دوره‌های فعالیت فشرده ترجمه می‌آیند. با اینکه اندیشه‌های نو، انواع ادبی جدید، و ساختارهای تازه از طریق ترجمه ایجاد می‌شوند، ولی متأسفانه، تا همین اواخر، تطبیق‌گران چندان به آن اهمیتی نمی‌دادند. رباعیات در مسیر پذیرش به اشعار بدبینانه‌ای تبدیل شدند و نسلی را مخاطب قرار دادند که با شک، بدبینی، تقدیرگرایی، و اغتنام فرصت در نیمه دوم قرن نوزده دست به گریبان بودند. بنابراین، این ترجمه هم به عنوان اثری از ادبیات مشرق‌زمین، هم به صورت گفتمانی موافق با فضای ادبی این دوره مورد استقبال قرار گرفت. تأثیر این اشعار چنان بود که از یک سو الگویی برای نسل جدیدی از شاعران محسوب می‌شد که سعی داشتند شک، بدبینی، تقدیرگرایی را به دست‌مایه‌ای مناسب برای شعر پیشامدرن تبدیل کنند. از دیگر سو، این ترجمه معیاری برای مترجمان آینده بود، زیرا ظرفیت‌های شعر فارسی را به خوانندگان انگلیسی زبان عرضه می‌کرد. رباعیات در چگونگی شکل‌گیری شعر پیشامدرن انگلیسی، از حیث فرم و محتوا، خاصه شعر الفرد ادوارد هاوسمن نقش داشته است. بی‌گمان جوان شراپشیری هاوسمن با رباعیات فیتزجرالد اشتراکات انکارناپذیری — مانند بی‌ثباتی و ناپایداری جهان، فرصت‌جویی و عشرت‌طلبی، بدبینی و نومیدی — دارد.

واژگان کلیدی: خیام، فیتزجرالد، ترجمه پژوهی، هاوسمن، دم‌غنیمت‌شماری

^۱ استادیار زبان و ادبیات انگلیسی، دانشگاه بوعلی سینا همدان

وابستگی متقابل اصول قدرت و دانش فوکو در نمایشنامه طوفان شکسپیر

سعید بهنود^۱

چکیده

طوفان اثر شکسپیر یک خرد جهان تئاتری برجسته است که نمایانگر روابط گریز ناپذیر و سلطه گرانه مورد بحث فوکو در تمام تمدنهای بشری و وابستگی متقابل و پیچیده چنین روابطی با مالکیت دانش و ساخت واقعیت است. دنیای داستانی طوفان مملو از مکانیزم های شبکه پر تنش از جنگ قدرت و اثبات سلطه است که ویژگی هر جامعه انسانی بوده و خواهد بود. به منظور حفظ چنین بافت بغرنجی از ساختارهای قدرت و برای اداره کردن برآیند تعادل این ساختارها به نفع اقلیتی خاص، نقش محوری ایجاد یک واقعیت ساختگی همانقدر در داستان اهمیت دارد که در زندگی واقعی. پراسپرو شخصیت اصلی نمایشنامه است که قادر به القای واقعیت مورد نظر خودش در جزیره دور افتاده و تحمیل قدرت (ناشی از دانش) بر تمام شخصیتهای دیگر، حتی دختر خودش است. او از دانش برتری استفاده می کند که توان شکل دادن به عقاید و فردیت دیگر شخصیتها از طرق مختلف شامل کارکرد زبان و تظاهر در دنیایی از واقعیات القایی جزیره را دارد و به این ترتیب با موفقیت از عهده مقهور کردن تمام رقبای خطرناک و تشنه قدرت بر می آید. اثر شکسپیر می تواند به عنوان یک مدل نمایانگر از طرزکار پنهانی فرهنگ، جامعه و مخصوصا اخلاق مخرب در اسارت اشخاص در شبکه زیان آور قدرت و دانش و اغوای افراد با مفاهیم انتخابی باشد که مستمرا تولید شده و منجر به ساخت «حقیقتی» استعمارگرانه می شوند.

واژگان کلیدی: قدرت/ دانش، پناپتیکن، زبان، قابلیت روئیت، فرسودگی

---

^۱ عضو هیأت علمی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد شهر ری

سیستم آموزشی به مثابه گفتمان قدرت: خوانش رمان ناطور دشت اثر سلینجر با تکیه بر نظریه شبه فرهنگ تئودور آدورنو

معصومه بختیاری^۱

چکیده

در چند دهه اخیر مفهوم «گفتمان» به عنوان یکی از چالش برانگیزترین مباحث در مطالعات میان رشته ای به شمار میرود که حوزه های مختلفی هم چون سیاست، فلسفه، جامعه شناسی، زبان شناسی و ادبیات را در بر می گیرد. یکی از رویکردهایی که در نتیجه ارتباط میان زبان شناسی و علوم سیاسی و جامعه شناختی است، گفتمان تحلیل انتقادی است که به رابطه زبان و قدرت می پردازد. از تاثیر گذارترین چهره های این رویکرد میتوان به آنتونیو گرامشی، پائولو فرر، و مکتب انتقادی فرانکفورت اشاره کرد. تئودور آدورنو به عنوان یکی از مهم ترین اعضای این مکتب اساسی ترین تعریف راجع به سیستم آموزشی را در مقاله خود تحت عنوان «تئوری شبه آموزش» مورد سوال قرار می دهد. از دیدگاه وی، آموزش یکی از جلوه های بیرونی روابط قدرتی است که با زبان خاص خود محصلین را مورد خطاب قرار می دهد. تحقیق حاضر تلاشی است تا نا کارایی سیستم آموزشی در جهت پرورش انسان های مستقل را در رمان ناطور دشت اثر جی. دی. سلینجر مورد بررسی قرار دهد.

واژگان کلیدی: آموزش، گفتمان، شبه آموزش، خود استواری، متابعت

^۱ عضو هیأت علمی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج

Critical Literary Studies (formerly Contemporary Literary and Cultural Studies) is a peer-reviewed journal, published by the Faculty of Language and Literature of the University of Kurdistan in Sanandaj, Iran.

CLS publishes original research works including Papers, Research Reports, Book Review and Article Criticism.

CLS received its publication license from the Iranian Ministry of Culture and Islamic Guidance on 13/6/1396 (4 September, 2017) with the license Number 79848.

Subscription Rate:

Single Copy: 350000 Rials (Readers); 400000 Rials (Institutions)

Mailing Address

308, English Department
Faculty of Language and Literature
University of Kurdistan, Sanandaj, Iran

Contact

Postal Code: 6617715175
Phone: 0098-87-33664600
Fax: +98 87 33660077
Email: cls@uok.ac.ir
<http://cls.uok.ac.ir/>